

SZENTKÚT

2025. december | XVIII. évfolyam, 2. szám

**Katolikus iskolák
zarándoklata**

6. oldal

**A remény
nem csal meg**

10. oldal

**75 évvel
ezelőtt történt...**

18. oldal

**Bertalan testvére
emlékezünk**

21. oldal

A remény zarándokai

Pax et bonum!

A Szentkút újságnak ez a száma mindig adventre szokott megjelenni. Advent hagyományosan böjti időszak, ezért is lila a liturgia színe, amely a bűnbánattartásra utal. Elgondolkodtató, hogy az új egyházi évet miért pont ezzel indítja az Egyház. Assisi Szent Ferenc is így kezdte a megtérése utáni új életét, és az első közösségét is „assisi bűnbánóknak” nevezte. Csak saját kicsinységünk elismerésével láthatjuk meg Isten nagyságát, megtisztult tekintet kell ahhoz, hogy műveit felismerjük. 2026-ban ünnepeljük Szent Ferenc halálának nyolcszázadik évfordulóját. Az ő esetében ezt nem *exitus*nak (kimenet), hanem *tranzitus*nak (átmenet) nevezzük, pontosan azért, mert Szent Ferenc rendelkezett ezzel a bűnbánatban megtisztult tekintettel. Tudta magáról, hogy ki ő, és azt is, hogy ki az, Akihez megy. Bárcsak nekünk is sikerülne ez!

P. dr. Orosz Lóránt OFM kegyhelyigazgató

Fotó: Földi Zsolt

IMPRESSZUM

A SZENTKÚTI FERENCES KÖZÖSSÉG
INGYENES KIADVÁNYA

Felelős kiadó:

P. dr. Orosz Lóránt OFM

Felelős szerkesztő:

Keppel Dániel

Cím:

3077 Mátraverebély-Szentkút 14.

Számlaszám:

11600006-00000000-30458365

Telefonszám:

+36-32/418-029;

+36-20/400-5878

E-mail:

info@szentkut.hu

Honlap:

www.szentkut.hu

ISSN 1789-7432

Fotók:

Szentkúti Fotóarchívum,

Hátlapkép: Andrónyi Tádé

Borító- és lapterv:

Bodogán Péter

Grafikai szerkesztő:

Biró Dániel

Olvasószerkesztő:

Kámán Veronika

Nyomdai munkák:

VIRTUÓZ Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető: Miseje Balázs

Tartalom

4. Egyre több diák vesz részt a zarándoktáborokban
5. Meghallgatással nyújtanak lelki segítyt a ferences nővérek
6. Katolikus iskolák szentévi zarándoklata
7. Dalolva az Élet útján: Pillanatképek a Ferences Ifjúsági Zarándoklatról
8. Ferences Mária Misszionárius Nővérek Szentkúton
10. A remény nem csal meg
12. Erdő Péter bíboros: Szűz Mária mennybevétele
14. Szentkút, a szakrális központ
15. A görögkatolikusok zarándoklatának rövid története
16. Ferences vértanúk és attribútumaik a mozaikkompozíció: P. Krizosztom és P. Kristóf
18. Hetvenöt évvel ezelőtt oszlatták fel a szentkúti ferences kolostort
21. 50 év Szentkút vonzásában: Bertalan testvérre emlékezünk
23. Fedezze fel Szentkút és környéke kincseit!

Katolikus iskolák zarándoklata: Az ország 60 intézményéből több mint 1800 fiatal útnak, hogy a mátraverebély-szentkúti kegyhelyen találkozzon egymással és Istennel.

Bertalan testvérre emlékezünk: Egész életét áthatotta a népi vallásosság, a Szent Szűz iránti mély tisztelet és szeretet, meghatározta lelki szolgálatának színét és mélységét.

Egyre több diák vesz részt a zarándoktáborokban

Június 24-én indult az idei első zarándoktábor: 226 diák és vezetőik 111 kilométert tettek meg a Börzsöny és Cserhát hegység településein és erdein keresztül egészen Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhelyig. A nyár folyamán összesen 62 csoport közel 1000 diákja vett részt az államilag támogatott zarándoktáborokon. A zömében több mint 100 kilométeres, egyhetes gyalogos zarándoklatok során

imádság, csend és beszélgetések váltották egymást.

Minden évben növekszik a zarándoktáborok résztvevőinek létszáma, a csatlakozó diákok négyféle útvonal közül választhatnak: Tihany–Bakonybél–Pannonhalma; Tata–Péliföldszentkereszt–Esztergom; Márianosztra–Szécsény–Mátraverebély-Szentkút, valamint Marana Tha Ház (Mánfa)–Máriakémeánd–Máriagyűd. A zarándoklat középső öt

napján átlag napi 20–25 kilométert gyalogolnak a fiatalok komoly kihívást jelentő terepeken. A maximum 34 fős, javarészt felső tagozatos, illetve középiskolás diákokból álló csoportokat képzett vezetők kísérik, akik kidolgozott lelki ív és tematika mentén foglalkoznak a fiatalokkal, hogy külső útjuk belső úttá is válhasson.

A tábor útvonala erdőségeken keresztül vezet Szentkútra, ahol a tavaly átadott, sportpályával, közösségi térrel körülvett modern szálláshelyen tölthetik el a tábor utolsó éjszakáját a gyerekek.

A búcsúszezon kezdetén közel háromezer óvodás és iskolás kereste fel a családbarát zarándokközponttá vált nemzeti kegyhelyet. Orosz Lóránt kegyhelyigazgató szerint minden évben növekszik a fiatal, katolikus családok száma a szentmiséken. *„Egyre több gyermek érkezik hozzánk, akár a szüleikkel együtt, akár tőlük függetlenül zarándoktáborok, ferences ifjúsági táborok vagy más nyári programok formájában. Mivel ők képviselik a jövő nemzedékét, különösen fontos, hogy jól érezzék magukat nálunk”* – hangsúlyozta a ferences szerzetes, aki hozzátette, hogy a hatalmas, erdővel körülölelt helyszínen a gyerekek szabadon hallgathatják a szentmisét, senkit nem zavar, ha közben szaladgálnak. Utána pedig a játszótérek, étterem, családi apartmanok, közösségi szálláshelyek várják őket.

Kerekes-Dancsok Regina

Meghallgatással nyújtanak lelki segílyt a ferences nővérek

Az idei Nagyboldogasszony-főbúcsún különleges lelki segílyssel készültek a ferences szegénygondozó nővérek: Meghallgatlak sátorral voltak jelen a nemzeti kegyhelyen. Céljuk az volt, hogy meghallgassák, támogassák mindazokat, akik betegségben, gyászban, nehéz élethelyzetükben vagy éppen örömeükben fordulnak hozzájuk. A nővérek a közös imádság lehetőségét is felajánlották a betérőknek.

A háromnapos ünnep alatt – augusztus 15. és 17. között – több nővér is megjelent Szentkúton habitusban, lehetőséget adva, hogy bárki odaléphessen hozzájuk, beszélgetést kezdeményezhessen, megossza örömeit vagy nehézségeit. „Azt látjuk, hogy a gyónásban sokszor nincs lehetőség hosszabb beszélgetésre. Mi azért vagyunk itt, hogy legyen idő

meghallgatni a történeteket, a fájdalmakat, a kereséseket, de a hálát és az örömeiket is” – mondta Lócskai M. Kinga nővér. Hozzátette, hogy sokan éppen azért fordulnak hozzájuk, mert

a személyes jelenlétük, a Szűzanya iránti szeretetük, a női mivoltukból fakadó érzékenységük bizalmat kelt.

A Meghallgatlak sátor ötlete évekkel ezelőtt Szentkúton született, és azóta más zarándoktálalkozón is jelen voltak ebben a formában. Idén a főbúcsú mindhárom napján sorokba rendeződve várták a hívek, hogy a sátonnál megszólíthassák a nővéreket.

A Nagyboldogasszony-napi főbúcsúra minden évben több tízezer zarándok érkezik gyalogosan, busszal vagy autóval. A három nap alatt ünnepi szentmisék, kereszttutak, virasztások és lelki programok várják a híveket. Augusztus 15-én Schönberger Jenő szatmári püspök, augusztus 17-én Erdő Péter bíboros celebrálta az ünnepi szentmisét.

Kerekes-Dancsok Regina

Katolikus iskolák szentévi zarándoklata

A 2025-ös szentév különleges eseménye volt a május 30-án megrendezett, a katolikus iskolák diákjait összehívó zarándoknap, amelynek témáját és mottóját a *remény* adta. Az ország 60 intézményéből több mint 1800 fiatal indult útnak, hogy a mátraverebély-szentkúti kegyhelyen találkozzon egymással és Istennel.

A fiatalokból és nevelőikből álló zarándokcsoportok 16 különböző útvonalon át közelítették meg a kegyhelyet. Az egyes települések templomai, dombjai és utcái váltak a közösségi imádság és éneklés helyszíneivé.

Zsódi Viktor SchP, a Férfi Szerzeteselőjárók Konferenciájának elnöke elmondta: a szentév jó alkalmat adott arra, hogy újjáélesszék a korábban rendszeres, de a járvány alatt megszakadt zarándoklat hagyományát. Így született meg a zarándoklat ötlete, amelynek középpontjába a katolikus iskolák közösségeit állították. Hangsúlyozta, hogy a zarándoklat nemcsak találkozás egymással, hanem elsősorban találkozás Istennel: mindenki a maga tempójában és módján indulhat el felé, de egymás kereséséből és haladásából is erőt meríthetünk. A program lényeges eleme a tanúságtétel, hiszen a fiatalokat nemcsak arra hívják, hogy befogadják Isten kegyelmét, hanem arra is, hogy tanúságot tegyenek róla saját környezetükben. Így a zarándoklat nem ér véget a kegyhelyen, hanem folytatódik a családokban, az iskolákban és a mindennapi közösségekben.

A szentkúti völgybe érkezve a fiatalokat ferences testvérek fogadták. A tanúságtételek során Martí Zoltán újságíró személyes élményein keresztül beszélt arról, hogyan ragyogja be Isten fénye az élet sötét pillanatait, és bátorította a fiatalokat, hogy őszintén forduljanak Istenhez. Riesz Domonkos atya pedig papi hivatásának történetét és lelkipásztori tapasztalatait osztotta meg, hangsúlyozva, hogy Isten mindannyiunkat értékesnek és fontosnak tart.

A nap csúcspontja az ünnepi szentmise volt, amelyet Ternyák Csaba egri érsek mutatott be. Szentbeszédében

arra hívta a fiatalokat, hogy bátran vállalják keresztény identitásukat, ne halogassák a döntéseket, hanem keressék Isten álmát életükben.

A zarándoknap széles összefogás eredményeként valósult meg, a szerzetesrendek, a püspöki konferencia, a Katolikus Pedagógiai Intézet és a piarista tartományfőnökség munkatársainak közreműködésével. A szentév üzenete így vált valósággá: a remény nem csal meg, mert Krisztusban gyökerezik.

Kalmár Petra

Fotó: Lambert Attila

Dalolva az Élet útján

PILLANATKÉPEK A FERENCES IFJÚSÁGI ZARÁNDOKLATRÓL

Vannak órák és percek, amelyeket a barátokkal, családtagokkal beszélgetve töltünk el, és vannak, amelyeket egészen egyedül, a Jóisten társaságában. A zarándoklat gyönyörűsége épp ebben a sűrűn váltakozó láncolatban rejlik, amelynek minden egyes kapcsa az egyszeri, megismételhetetlen pillanat erejével ragadtatja el a figyelmes vándort.

Az esti misén hangzott el a zarándokok idej elmondata, amely után bizakodó csenddel telt meg az esztergomi ferencesek temploma: „*Boldogok, akik békében kitartanak.*” Közel kétszáz fiatal várta nagy reményekkel az indulás napját. Péter, Jeromos, Gábrriel és Paszkál atyák, valamint Simon testvér

alkották az első rendiek „kezdőcsapatát”. Az út elejétől velünk voltak a ferences nővérek, és természetesen a menet közben is csatlakoztak hozzánk ferences testvérek és civil fiatalok is.

„*Viharban járunk, roskadoz lábunk, második Krisztus, Te légy a várunk!*” – harsogott az erdő két bőrig ázott, frankás zarándok énekétől. Elhagytuk már Esztergomot és Márianosztrát is, ám ez a táv mindenkinek feladta a leckét. Lucskos, iszapos utak, vízzel megtelt bakancsok. Az óriási zivatar a kemencei erdőben találta meg a menetet, s a kisebb csoportokra szakadozott társaságok imába és taizéi énekekbe kezdtek. Mintha az egy- és többszólamú énekek hatására elcsendesedett volna lelkünk minden háborgása. A felcsendülő dallamok egészen kiengeszteltek bennünket, s az erdőből kiérve, utolsó sugaraival ránk ragyogott a Nap.

Patak felé menet, Drégely várához is elérkeztünk. – „*Felhőbe hanyatlott a drégelyi rom, rá visszasüt a nap, ádá tusa napja.*” Hátunkat a falnak támasztva, hallgattuk meg Arany János balladáját a legendás várkapitányról, Szondi Györgyről. Az aznapi

út végeztével, finom gulyással és túróstáskával láttak vendégül minket a falubeliek, az estét pedig az évek során hagyománnyá vált „*Ki mit tud?*” legkülönfélébb előadásai koronázták meg.

Utunk során sok faluba betértünk. Amerre jártunk, templomok harangjai és a helybéli lakosok áldásai köszöntöttek. Mintha egy szüntelen imádság sorai között kanyarogtunk volna, amelynek mondásába egyre többen és többen kapcsolódtak bele.

Az utolsó távokat már egy igazán összeszokott, nagy közösség tagjaként tettük meg. – „*Jó rátok nézni!*” – jegyezte meg e napok örömeit összegezve, a Szécsényben hozzánk csatlakozott Atanáz testvér. A testileg-lelkileg meg-edződött csapat végül ismét az *Assisi Szentje* kezdetű énekre vonult be zarándoklatunk célállomására, Mátraverebély-Szentkútra. A templomban Lóránt atya köszöntött bennünket, augusztus 20-án pedig Gábrriel atya tartotta az ünnepi szentmisét.

Napokkal később is a sok közös élmény, a derűs és komoly beszélgetések gondolatai, valamint a Jóisten kegyelme maradt velem tovább, az úton.

Haramza Kristóf

Ferences Mária Misszionárius Nővérek Szentkúton

A II. világháború alatt Szentkúton menedéket talált három nővér egy leánycsoporttal együtt, miután a pesti kolostorukat 1945 januárjában bombázás sújtotta. Kettő közülük nagy valószínűséggel itt hunyt el, és itt is temették el őket.

A Ferences Mária Misszionárius Nővérek Társulatát Jézus Szenvedéséről Nevezett Boldog Mária nővér alapította Indiában. A rend az Egyház missziós szükségleteiből született és nagyon dinamikusan terjedt el

minden kontinensen. A nővérek jelenleg csaknem nyolcvan országban vannak jelen, ahol oktatási, egészségügyi és szociális területeken szolgálnak.

Magyarországon az első közösséget 1899-ben alapították Budapesten.

A nővérek itt különféle intézményekben végeztek gyümölcsöző missziós munkát. Rövidesen több mint százötven nővér tevékenykedett a budapesti házon kívül, Magyarországon például olyan helyeken is, mint Ivánka, Cziffer vagy Füzesgyarmat. A fiatal magyar nővérek közül pedig sokan utaztak missziós országokba, majd 1989 után Budapesten kívül alapítottak közösségeket: Szentendrén és a kárpátaljai Nagyszőlősen.

Jelenleg, annak ellenére, hogy Magyarország területén csak egy

hétfős budapesti közösség maradt fenn, a nővérek számos területen evangelizálnak:

Két nővérünk – hosszú missziós évek után – ház körüli munkával segíti a közösséget. A magyar

származású Weisz Erzsébet Kongóban, a lengyel Jolanta Ossowska pedig Afrikában és Dél-Amerikában szolgált. A frissen érkezett Malgorzata Mazur nővér egész missziós életét Japánban töltötte, most pedig

dicséretre méltó energiával fogott hozzá a magyar nyelv elsajátításához. A koreai származású Regina Park nővér támogatja a koreai katolikus közösséget Budapesten. A lengyel származású Kobus Edit nővér hosszú évek óta dolgozik az országúti és a pasaréti ferencesekkel: együttműködésével és jelenlétével támogat minden plébániai ifjúsági programot.

2025. október 4-én 77 év után először tett örökfogadalmat magyar nővér: Kovács Virág Kata hamarosan csatlakozik a nővérek magyarországi lelkipásztori tevékenységeihez.

A tavaly érkezett Korniluk Margit nővérnek kegyhelyünk lett a munkaterülete, ahol búcsúnapokon besegít sekrestyésként, szentmissziós írásában vagy ott, ahol éppen szükség van rá egy-egy lelkinevelő vagy találkozó kíséretében. Ilyen pl. a Karácsony a Szűzanyánál nevű program, amelyhez fél napra az egész nővérközösség is csatlakozik. A nyár folyamán fogadja a zarándoktáborok résztvevőit és kegyhelyismertetést tart. Egész évben havonta készül egy-egy beszélgetéssel a *Szentkút podcast*-ben, amelynek epizódjait könnyen meg lehet találni a szentkúti kegyhely honlapján és YouTube-csatornáján.

A nővérek rendkívül fontosnak tartják szentkúti szolgálatukat, ezért ebben az évben új lelkipásztori projektet kínálnak fel: egy őszi lelkigyakorlatot nők számára. A háromnapos lelkigyakorlat négy találkozón alapul: az Oltáriszentségben lévő Úr Jézussal, a Szűzanyával, Isten Igéjével és egy szent nő életpéldájával.

Korniluk Margit (Malgorzata) FMM

A remény nem csal meg

A világegyház 2025-ben kettős jubileumot ünnepel. Megemlékezünk az 1700 évvel ezelőtt, 325-ben tartott sorsfordító Niceai Egyetemes Zsinatról, amely a Hiszekegyben összefoglalta és megfogalmazta az apostoli hitet, amelyet minden ünnepi szentmisében elmondunk. Ferenc pápa pedig *A remény nem csal meg* kezdetű bullával meghirdette a 25 évenként időszerű szentévet, amellyel „a remény zarándoklatára” invitálja korunk keresztényeit.

A világegyház 2025-ben kettős jubileumot ünnepel. Megemlékezünk az 1700 évvel ezelőtt, 325-ben tartott sorsfordító Niceai Egyetemes Zsinatról, amely a Hiszekegyben összefoglalta és megfogalmazta az apostoli hitet, amelyet minden ünnepi szentmisében elmondunk. Ferenc pápa pedig *A remény nem csal meg* kezdetű bullával meghirdette a 25 évenként időszerű szentévet, amellyel „a remény zarándoklatára” invitálja korunk keresztényeit.

De milyen az a remény, amely nem csal meg? Hétköznapjaink manapság nem sok okot adnak a reményre.

Mi a kiút a megfogyatkozott remény világából? A korunk bálványaiiba vetett bizalomtól visszatérni a természetfeletti Hithez, Reményhez. Hithez, amely nem csupán hitismeret, hanem hétköznapjainkat, életünket átalakító erő, amelynek forrása találkozás Jézus Krisztussal, a feltétlen szeretettel. A Jézussal való találkozásra épülő remény nem csal meg.

Az emberi élet boldogságához nem elégséges a földi javak birtoklása. Ami igazán szükséges: a kapcsolat, a tudat, hogy elfogadjuk, szeretnek. Ám tapasztalatunk – és sokszor boldogtalanságunk forrása – a töredékes, feltételes, elégtelen szeretet, amelyet szeretteinknek adni tudunk, és tőlük kapunk. Ez a töredékesség ember voltunkból és nem csak emberi gyengeségeinkből, gonoszágunkból fakad. De van Valaki, aki feltétlenül, minden tökéletlenségünkben, nyomorúságunkban igent mond ránk és elfogad. Türelmesen várja, hogy szívünkben rátaláljunk, igent mondjunk hívására, behívjuk életünkbe, szakítsunk mindazzal, ami eltávolít tőle, és adjuk át magunkat neki. Krisztus szeretetének ezt a feltétlen bizonyosságát fogalmazza meg Szent Pál a Rómaiakhoz írt levelében: „*Biztos vagyok ugyanis benne, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmasságok, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat bennünket Isten szeretetétől, amely*

Jézus Krisztusban, a mi Urunkban van.” (Róm 8,38–39) Jézus Krisztus szeretete – szenvedése, halála és feltámadása – reményünk alapja és forrása.

Szent Bonaventura egyik prédikációjában a reményt a madár röptéhez hasonlítja: óriási erőfeszítést követel, hogy elszabaduljunk a földtől és fölemelkedjünk létünk igazi magasába, Isten ígéreteihez. Aki remél, „*föl kell emelnie a szívét, amikor megnyitja érzéseit a legnagyobb szeretet és minden evilági tükröződése előtt*” – mondja.

Remény nélkül nem tudunk élni. A keresztény reménnyel új életet kapunk, amely azt mondja: van jövőnk; életünk nem a semmi felé tart. A reménnyel rábizzuk magunkat Jézus Krisztusra, az Ő hűségére, állhatatosságára, ígéreteire, hatalmára, igazságosságára, és együttműködünk kegyelmével.

Aquinói Szent Tamás – az angyali doktor – szerint a remény nyelve, iskolája az imádság, ami szárnyalásra bírja lelkünket. A hitünk, reményünk, szeretetünk mellett imaéletünk megújítására hív minket a Szentatya.

Imáinkat a liturgiában „*Krisztus, a mi Urunk által*” terjesztjük a Mennyei Atya elé, mert Krisztus a valóra vált remény, a remény horgonya. Aki imádkozik, az őbelé kapaszkodik, remélni, élni tanul. Az imádság a remény beteljesülésének folyamata. Az imádkozó ember soha sincs egészen egyedül: Istenhez mindig szólhatunk, Ő meghallgat minket. Vágyakozó szívünket csak Ő képes betölteni, kitágítja, megtisztítja. Az imádságban megtanít, hogy ne csak felszínes, kényelmes dolgokat kérjünk, amelyek betöltik szívünket és eltávolítanak Tőle. Segít, hogy igaz önismeretre jutva megszabaduljunk az öngazolástól, az öncsalástól, hogy jó lelkiismeret vezessen döntéseinkben, s teret adjunk életünkben az Ő királyi uralmának.

A szabadulásnak erre az öröme hív minket a Szentév. Kinyitja az isteni kegyelem kapuját. Nekünk csak be kell lépni. **Gärtner Julianna SDBMV**

ERDŐ PÉTER BÍBOROS: Szűz Mária mennybevétele

Krisztusban kedves Testvérek!

Mostani szentmisénket a Nagyboldogasszony tiszteletére mutatjuk be, Szűz Mária mennybevételét ünnepeljük. Tudjuk jól, hogy hittételként csak XII. Piusz pápa hirdette ki azt az igazságot, hogy a Szűzanya földi életének vége után testtől-lelkéstől felvétetett a mennybe, ahol az örök dicsőségben Szent Fiának jobbján ül. Ám vallották és hirdették ezt a dogma kihirdetése előtt is hosszú évszázadokon át. Különös módon ábrázolták Szűz Mária elszenderedését. Szépnek, harmonikusnak mutatták be azt a pillanatot, nem pedig úgy, mint a többi ember megkínzott haldoklását. Már a VII. század óta liturgikus ünnepet szenteltek augusztus 15-én a Szent Szűz mennybevételének.

Mária mennybevételének titkával is hasonló a helyzet, mint sok más hitigazsággal, amelyet az Egyház a történelem során fogalmazott meg egyre pontosabban. Ám ezek nem késői elméletekből fakadtak, hanem az egyházi közösségnek az apostolok és utódaik által elfogadott hitét és gyakorlatát fogalmazták meg pontosabban. Az igaz hitre érzékeny keresztény közösség sajátos hitérzékkel rendelkezik, amely szervesen illeszkedik a Szentíráshoz, a Szent Hagymányhoz és az apostoli igehirdetéshez. Méltán szól a teológia a hívők érzékéről (sensus fidelium). Ilyen értelemben beszél Szent John Henry Newman, akit az idén nyáron Leó pápa az egyháztanítók sorába iktatott. Hasonlóan gondolkodtak erről a régi magyar teológusok és hitszónokok is. A maga korában, a 18. században, modern gondolkodásúnak számított például Molnár János jezsuita atya. A korszellem azonban olyan volt, mint a vihar, nem elégedett meg a nyitottsággal, hanem az abszurdumig, az elfogadhatatlanságig túlozta a kezdetben helyesnek látszó felismeréseket is. Hiába számított tehát sok korabeli magyar szerzetessel együtt haladó gondolkodásúnak Molnár János, mégis előbb a saját rendjét, a jezsuitákat oszlatta fel az Apostoli Szentszék külső nyomásra, majd később II. József, a kalapos király majdnem az összes rendet betiltotta. Nos, ez a Molnár János írja Nagyboldogasszony ünnepéről, hogy Szűz Mária testi, lelki boldogságra jutott és

a Mennyek Királynéja lett. Elismeri, hogy erről a Szentírásban vagy a zsinatokon nincs világos megfogalmazás vagy hittétel, mégis *„ha ez ellen valaki száját merné tátani, azt széles e világ igaz püspökei, a templomoknak és a főiskoláknak tanító doktorai nyelvvel, tollal, könyvvel addig nyomnák és kergetnék, amíg meg nem vallaná azt, amit az egész kereszténység szokása vall, hirdet, prédikál”*.

Mária mennybevételének ünnepe gyönyörűen példázza katolikus hitünk jellegét. A Szentírás, a Szent Hagymány, a liturgikus élet gyakorlata, a hívő meggyőződés szerves egységben őrzi azt a gazdagságot, amit Isten Krisztus üdvözítő művével az emberiségnek ajándékozott.

Nem íróasztalnál született elmélet, nem ideológia a hitünk, hanem szerves, élő, történelmi valóság, amely az Egyház közösségében él a Szentlélek indításai szerint.

Szerepe van ebben a tanúságtételben a képzőművészetnek, a zenének, a költészetnek, főképpen pedig magának a liturgiának, hiszen a közös istentisztelet szabálya egyben a hit szabálya is.

Szűz Mária közössége Szent Fiával valódi egység itt a földön. De ez nem szűnhetett meg a halállal sem. Jézus Krisztus Isten és ember találkozásának szentsége. Vagyis jele és megvalósítója is. De Szűz Mária sajátos szerepe jelzi a mi hivatásunkat is. Mert az egész Egyház Krisztus teste.

Mi, keresztények Krisztus tagjai vagyunk. Ő előttünk járt a halálban és a test feltámadásában, de minket is arra hív, hogy testileg-lelkileg részünk legyen az örök boldogságban. Hisszük a test feltámadását. Szűz Máriáról pedig azt valljuk, hogy már most, megdicsőült testében is Szent Fiával együtt részesedik az örök boldogságban.

Nem nagyon távoli mindez? Van ennek köze szétszórt mindennapi életünkhöz? Olyan közeli és távoli, mint bármelyik más korban volt a történelem során. Mert mindennapi gondok gyötörték az embereket régen is. Éhínség és háborúk, különböző betegségek, korai halálozás, intrikák és gonoszkodások. Csak távolról látszik nyugalmasnak a

régi emberek élete. Ha pedig belegondolunk a mai körülményeinkbe, most sem kiszámítható az emberiség helyzete. Vannak ugyan folyamatok, amelyek tőlünk függenek. Óvhatjuk a teremtett környezetünket, kötelességünk is kerülni az értelmetlen pazarlást vagy a szennyezést. De a kozmikus erőknek Földünk is ki van téve. A természet nagy folyamatai közül sok van, amelyet nem tudunk befolyásolni.

Nem is az adja az életünk biztonságát, hogy mindent eltervezünk és irányítunk a földön, hanem az, hogy az egész létünk célját és értelmét megtaláljuk.

Ez a cél pedig nem önáltatás, hanem a mindenható Isten nagyszerű terve, aki boldogságra hívott mindannyiunkat. Arra szánt, hogy egész lényünkkel átélhessük a vele való közösséget, vagyis eljuthassunk abba az országba,

ahová a Boldogságos Szűz Mária már testestől-lelkestől felvétellett. Ezért nagyhatalmú közbenjárónk ő, ahogyan a litániában imádkozzuk: nagyhatalmú Szent Szűz.

Hol érezhetnénk meg ezt jobban, mint éppen itt, ahol annyi feltűnő imameghallgatás történt. Merjük kérésünket megfogalmazni. Merjünk valódi búcsújáróként tiszta szándékra, erősen és odaadóan imádkozni! Mennybe fölvetett Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya, Béke Királynéja, könyörögj érettünk! Ámen.

(Elhangzott a Nagyboldogasszony-főbúcsún, 2025. augusztus 17-én, vasárnap)

Kép: Fra Angelico, A Szent Szűz mennybevétele (részlet), 1224–1234.

Isabella Stewart Gardner Museum, Boston

Szentkút, a szakrális központ

Mátraverebély-Szentkutat az északi magyar nyelvterület, a Palócföld szakrális központjaként tartjuk számon, de ugyanígy a környékbeli szlovákok, ruszinok, cigányok, a közeli matyók és a jázságiak is századok óta elzarándokolnak a szentkúti Szűzanyához. Nemcsak a római, hanem a görögkatolikusok is fölkeresik a szent helyet.

Nagy András a szécsényi ferencesek történetéről 1777-ben írt művében röviden összefoglalta az azt megelőző időszak szentkúti búcsújárásának szokásait. Eszerint a Mária-ünnepeken, de különösen Nagyboldogasszony ünnepének vigíliáján (augusztus 14.) nagy tömeg gyűlt össze a teljes búcsú elnyerésének lehetősége, valamint az ottani víz gyógyító ereje miatt. Távlababbról is jöttek hívek (pl. Kecskemét, Szeged, Gyula), de meghatározó a környező falvakból, valamint Gyöngyösről és Jászárokszállásról csoportosan, processzió formájában érkező búcsújárók voltak. Ezek a

rendezett zarándokcsoportok hajdaniak által vitt hordozható, trónon ülő Mária-szobrokat is hoztak magukkal, melyekből több mint húsz volt látható az ünnepkor mindaddig, amíg 1775-ben királyi rendelettel elő nem írták, hogy csak olyan távolságból szabad és lehet jönni, ahová ugyanaznap vissza is lehet térni.

A búcsúsok a kegyhelyet körülvevő hegyekben telepedtek le tüzek körül, ahol éjszaka is dicsérték az Istent. Zarándokbotokat az erdőben bőven található mogyorófékről szereztek, melyeket azután a tűznél megfeketítettek és felső részükön

különböző bevágásokkal díszítettek. Augusztus 13-án estére érkeztek meg a keresztalják, amelyeket magyar nyelvű szentbeszéddel köszöntöttek, másnap pedig magyar, szlovák és német prédikációt is tartottak az ünnepélyes szentmiséhez kapcsolódóan. Sok bűnbánó jött el (köztük néha önmagukat ostorozó flagellánsok is), akiket a gyöngyösi, szécsényi és füleki ferences rendházak tagjai, valamint a közeli plébániák papjai gyóntattak. A papok száma gyakran húsz felett volt, 1776-ban 5400 áldozást regisztráltak.

Vass Erika néprajzkutató

A görögkatolikusok zarándoklatának rövid története

Máriapócs, a görögkatolikus zarándokhely 2003-ban vált az európai Mária-kegyhelyeket összegyűjtő Máriás Háló tagjává. Néhány évvel később, 2012-ben pedig Szentkút is csatlakozott az Istenszülő kiemelt európai zarándokhelyei közé.

A kezdetekre visszatekintve azt látjuk, hogy a ferences atyák meghívására dr. Keresztes Szilárd görögkatolikus püspök több alkalommal is szívesen vállalta az igehirdetés szolgálatát a szentkúti búcsúkon. A bizánci egyház kincseit széles körben ismertette a kegyhelyre zarándoklók számára hosszú éveken keresztül, akik kifejezetten nyitottak voltak az Istenszülő kultuszának keleti forrásaira. A kegyhely és a görögkatolikuság vonatkozásában egy újabb gyümölcsöző fejezet indult el, amikor Kálmán Peregrin OFM atya az egykori görögkatolikus szórványból kialakult Budapesti Görögkatolikus Helynökség számára felajánlotta, hogy évente egy őszi alkalommal itt tartsanak búcsút a híveknek. Ez a búcsú a kegyhely életében is igen jelentős, mivel családias atmoszférája, az Istenszülő életközösségének, oltalmának megélése arra ösztönzi a zarándokcsoportokat, hogy a távolabb levő Hajdúságból, Borsodból és Nyírségből is csatlakozzanak a Budapesti Görögkatolikus Helynökség ünnepébe.

Külön köszönet illeti a szerzetes atyákat, akik a gyóntatásba szoktak bekapcsolódni. Felejthetetlen, s egyúttal közösségformáló mozzanata a búcsúnak az az utánozhatatlan ferences vendéglátás, főként az a figyelmes és házias légkör, amellyel a görögkatolikus papcsaládokat fogadják. Némi magyarázatként

talán elfogadható, hogy a papság körében szép számmal fordulnak elő egykori ferences diákok is. A görögkatolikus búcsúk Paraklisz szertartással zárulnak, ami az egész szentkúti liturgikus év egyik legkülönlegesebb Mária-ájtatossága.

Dr. Jaczkó Sándor, a Budapesti Görögkatolikus Helynökség vezetője

FERENCES VÉRTANÚK ÉS ATTRIBÚTUMAIK A MOZAIKKOMPOZÍCIÓN

P. Krizosztom és P. Kristóf

A szabadtéri oltár felső mozaikkompozícióján a kanonizált szentek társaságában a boldoggáavatás előtt álló hét ferences szerzetest a vértanúságukra utaló attribútumokkal jelenítette meg a Centro Aletti műhely. Jobb oldalt a magyar szentek mögött P. Krizosztomot koszorúval látjuk a feje fölött, mert többekkel „koszorúba kötve” verték agyon a partizánok, mellette áll P. Kristóf, akinek a feje fölött ostor található, mivel vasvesszővel sebeztek halálra.

P. Köröstyös Krizosztom (1909–1944)

P. Krizosztom 1941-ben jutott el az egykori Jugoszláviától abban az évben Magyarországhoz csatolt Újvidékre (ma Szerbia), s látta, hogy az ott élő magyar lakosság körében nem ismert a szerzetespapi életforma, így kezdeményezésére a ferencesek 1942-ben letelepedtek a városban, ahol ő és társai mindössze két évet töltöttek. Lelkipásztori munkájuk a családok, a cserkészek, a kisgyermek világára, a népmissziók vezetésére terjedt ki. A háborús cselekmények közeledtével buzdították a családokat, hogy ajánlják fel magukat Jézus Szent Szíve oltalmába, áldassák meg az óvóhelyeket és helyezzenek el bennük feszületet.

Krizosztom atya első fogadalmát 1926-ban tette le, pappá szentelésére 1932-ben került sor. Szerzetesi életútja 1942-ig viharos volt, ugyanakkor igen karakán egyéniség lakott benne. P. Krizosztom volt lelkipásztor az USA-ban és több magyarországi kolostorban is, de sehol sem találta a helyét. Amikor 1941-ben katonalelkészként kikerült a szovjet frontra, a nehézségek közepette magáról elfeledkezve végezte lelkipásztori munkáját, ez már előkészítette őt az újvidéki letelepedés jelentette új feladatra, amelyben Isten szolgálatára és önmagára talált.

1944-ben Krizosztom atyát még a partizánok bevonulása előtt figyelmeztették, hogy hagyja el Újvidéket, ő azonban csak a híveket és rendtársait menekítette. *Én mindenképpen maradni szeretnék, s úgy látom, P. Kristóf és*

Mihály is maradnának szívesen. Illetve, nem akarjuk cserbenhagyni azt a népet, amely megszeretett minket, nagy áldozatot hozott, és akiknek minden bizalmuk az Isten után bennünk van. Itt maradásunk valószínű következményeivel tisztában vagyunk – írta 1944. szeptember 11-én előljárójának...

A partizánok 1944. október 26-án, szentmise után a ferences templom környékét vonták uralmuk alá, ennek során kiharcolták a rendházból P. Krizosztomot és két rendtársát. Ezután a Duna-parti internálótáborba hajtották őket, ahol két napon át gyóntatott, vigasztalt, a barakkban a legmegalázóbb munkákat kellett elvégeznie papsága miatt. Végül zeneszó közben agyonverték, tömegsírba temették.

P. Kovács Kristóf (1914–1944)

Kristóf atya az első fogadalmát 1934-ben tette le, 1938-ban szentelték pappá. Kassán és Rozsnyón (ma Szlovákia) volt káplán, ahol a szlovák hívek lelkipásztori szolgálata érdekében nyelvtanulási lehetőséget kért előljárójától.

1942-ben Debrecenbe, a kálvinisták magyarországi központjába kerülve egy protestáns ember azt mondta neki: *Minek jöttetek ide, mi nem szeretjük magukat!* Mire ő: *Mi meg azért jöttünk, mert szeretjük magukat!* Eközben P. Krizosztom segítséget kért előljárójától Újvidékre: *Mozgékony, minden percben beszédre kész, néppel bánni tudó, öntevékeny, talpraesett ember kellene* – írta előljárójának, a rend krónikása szerint pedig ezzel találkozott P. Kristóf elhatározása: *1944-ben megkéri a P. Provinciálist, hogy Újvidékre mehessen hitzónoknak és gyóntatónak. Így is történt. Azt óhajtotta elérni, hogy mint pap hitéért vértanúságot szenvedhessen. A zavaros viszonyok között remélte is. Éppen azért szándékosan ottmaradt Újvidéken, pedig a veszély közeledtével onnan eltávozhatott volna.*

P. Kristóf talán még négy hónapja se volt a városban, amikor társa, az életben maradt P. Mihály naplója szerint megérkeztek a partizánok.

1944. október 25-én: *Kristóf-Krizosztom este az életük történetét mondják el. Komolyan előkészülnek. Mindkettő bejön hozzám gyónni. Majd én is a főnöknél. Végül „Kristivel” a pápai áldást tanuljuk. Kánont átvesszük, hogy könyv nélkül is tudjuk. Különböző fakultásokat is megkaptuk. Másnap letartóztatják őket, internálótáborba kerülnek. Ismerkedés az emberekkel. Főként Kristi tud barátkozni. Megszerették az emberek. Fáradhatatlanul járkál közöttük. Kértem be bort és ostyát, hogy hajnalban misézzem. Kristi odaadta egy betegnek – Jól van!... Lassanként elhelyeznek a cellában. Adjuk egymásnak az apostoli áldást! – Benn jönnek gyónni. 15 éve – 10 éve voltak. Ezért kellett hát idejőnnünk? Voluntas salvifica Dei!... Faluszélén nyakunkba teszik a géppisztolyokat. Futás. No, nem segít a Krisztus – és Anyja?! – Gúnyos „keresztvetések” – Rózsafüzéret letépi a „doranyica”... Vasvessző suhan. Fejcsont reped. Szegény Kristi – feje homlokán repedt. Indulás, állandó az ütés. Kristóf kordáját is szétvágják. Hátba rúgják. Vállán a géppuskával megy fölfelé, meggörnyedve: Uram, Te így mentél a keresztúton! Kristóf nem tud jönni. Vállra veszem kezét. Teljesen elernyed. „Sic debuit esse” [Így kellett történnie] – utolsó sóhaja. Elájul. Jön egy orosz kamion. Arra tesszük fel. Ráteszem a csuklyáját is. – Az egyik vad – fölugrik.*

Kristóf november 2-án halt meg Szerémség Indjija nevű helysége közelében, in odio sacerdotii – a papság elleni gyűlölet áldozata – írta P. Mihály 1945 márciusában Újvidéken, Magyarországra küldött első beszámolójában.

P. Kálmán Peregrin OFM / Értetek kiontatik, Hét magyar ferences életáldozata

Hetvenöt évvel ezelőtt oszlatták fel a szentkúti ferences kolostort

A Magyar Katolikus Egyház XX. századi történelmének egyik legválságosabb időszaka – működését tekintve – az 1944–1989-ig terjedő korszaka volt. Különösen az 1950-es esztendő hagy maga után sötét nyomot, ugyanis ekkor vonta meg az állam a szerzetesrendek működésének jogát. Ennek a feloszlatási hullámnak esett áldozatul a ferences rend szentkúti kolostora is, ahonnan internálták a szerzeteseket. Az évforduló kapcsán visszaemlékezések és írott források alapján mutatjuk be a helyi eseményeket.

Mátraverebély-Szentkút

Zárda

1950-ben Nógrád megyében hat településen három férfi és négy női rend működött:

Balassagyarmat: 1., Páli Szent Vincéről Nevezett Szatmári Irgalmas Nővérek – *általános iskola*, 2., Páli Szent Vince Szeretet Leányai Társulat (Irgalmas Nővérek) – *Mária Valéria Kórház és Elmeintézet*, 3., Szegénygondozó Nővérek Társulata – *Szegénygondozó Hivatal és Városi Szeretetház*, 4., Szalézi Szent Ferenc Társasága (szaléziak) – *kolostor és fiúinternátus*.

Ludányhalászi: Szegénygondozó Nővérek Társulata – *tartományi anyaház, noviciátus és járási szeretetotthon*.

Mátraverebély-Szentkút: Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Ferences Rendtartomány – *kolostor és kegyhely gondozása*.

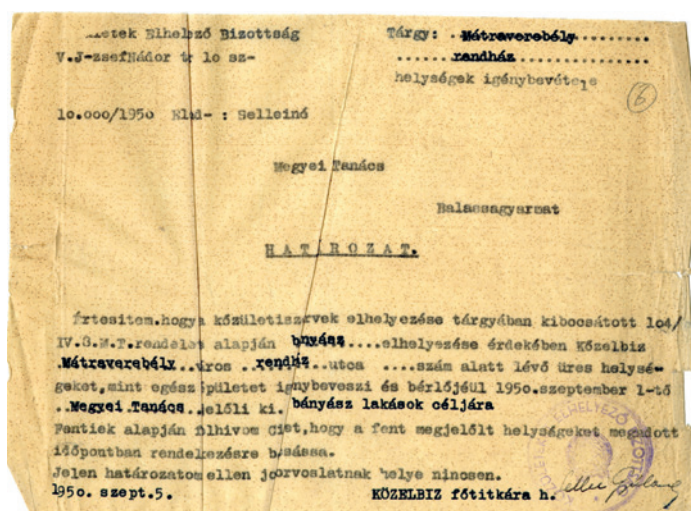
Pásztó: 1., Ciszterciék – *ciszter rezidencia*, 2., Szent Keresztől Nevezett Irgalmas Nővérek – *Margit megyei kórház*.

Salgótarján: 1., Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Ferences Rendtartomány – *kolostor*, 2., Szegénygondozó Nővérek Társulata – *városi szeretetház és népkonyha*.

Szécsény: 1., Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Ferences Rendtartomány – *kolostor és noviciátus*, 2., Páli Szent Vince Szeretet Leányai Társulat (Irgalmas Nővérek) – *zárda és leányiskola*, 3., Szegénygondozó Nővérek Társulata – *Szegénygondozási Hivatal, működési területe Szécsény és a szécsényi járás*.

Mindszenty József hercegprímás letartóztatását követően megerősödött a katolikus egyház és vezetői ellen a támadások sorozata. Így volt ez Nógrád megyében is, ahol különösen erőteljes volt ez a tevékenység. A nógrádi medence a bányászat és az ipar egyik központja volt, a kommunista mozgalom itt intenzíven működött. Tevékenységüket leginkább a Magyar Kommunista Párt kezében lévő *Szabad Nógrád* című megyei lapon keresztül fejtették ki. A többnyire névtelenül megjelent írásokban a papokat vádolták, vagy próbálták valamilyen úton-módon bemocskolni nevüket, és alaptalan dolgokért a felelősséget rájuk hárítani.

Az egyes kolostorok erőszakos feloszlásának híre eljutott a megyében működő szerzetesekhez is. Az internált személyeknek egy részét – pontosan 150 apácát – 1950. június 10-én Ludányhalásziba szállították. Erről az eseményről egyébként Czapik Gyula egri érsek is említést tesz a Római Katolikus Püspöki Kar és a Minisztertanács között folytatott megbeszélések során. Ezt követően június 18-án pedig hajnalban a pásztói rezidenciába deportálták a ciszterciék budapesti tanárképző intézetének tagjait. Júliusban

két teherautóval Sopronból Orsolya-rendi, örökfogadalmas apácákat hoztak Szécsénybe, az irgalmas nővérekhez.

Az események hatására a nógrádi kolostorok lakói is fel voltak készülve arra, hogy őket is elviszik rendházaikból. Valószínű, hogy ilyen hullám lett volna a BM részéről június közepe, mivel a szécsényi ferencesek esetében a hívek körében elterjedt, hogy Szent Antal ünnepe után a rendőrség ponyvás autókön a szerzeteseket elszállítja ismeretlen helyre. Ekkor Szécsény határában, a balassagyarmati útnál több teherautónyi ÁVH-s várta a parancsot, hogy lépjenek közbe, de szerencsére ebből nem lett semmi, nem sokon múlt, hogy itt is megismétlődjön a hatvani eset tragédiája.

1950. július 29-én a BM szigorúan titkos értesítést küldött a Nógrád Megyei Tanács VB-elnökének, Gerst Jánosnak, hogy július 31-ről augusztus 1-jére virradó éjjelen a megye területén egyházi épületek fognak megüresedni.

A szentkúti kolostor lakói 1950-ben a következő szerzetesek voltak; P. Tamás Krizánt házfőnök (prézes), P. Zentai Róbert, P. Szabó Brúnó, Fr. Varga Agyutt, Fr. Ádám Evariszt, Fr. Bagó József Teobald és Fr. Sándor Szalvátor.

Meglepő módon a kolostor Historia Domusa semmilyen politikai eseményt nem örökített meg ezekből az időkől, csak kimondottan a kegyhely működésével kapcsolatos történeteket jegyeztek fel (új orgona beszerzése, omladozik a lourdes-i barlang, a szentkút mögötti kőfal javítása stb.). Ugyanakkor sejteni lehetett, hogy forrósodik a levegő körülöttük is. A *Szív* című folyóirat május végi számában rövid híradásban értesítik a papságot,

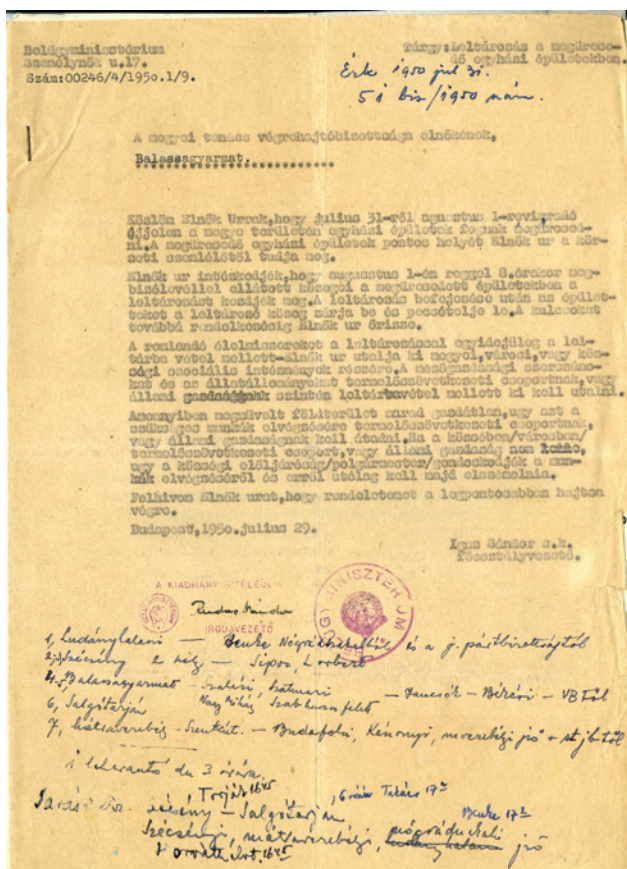
hogy Mátraverebély-Szentkúton ebben az évben nem lesznek csoportos, közös papi lelkigyakorlatok. Június 30-án – és ez az utolsó bejegyzés a kolostor krónikájában – Luptovics Kolos tartományfőnök érkezik Gyöngyösről a szokásos vizitációra. Minden bizonnyal azt is utasításba adták részükre, hogy fejezzék be a kolostor krónikájának vezetését, mivel a salgótarjáni és a szécsényi kolostorok is egy ilyen látogatáskor szüntették meg krónika folytatását. A tartományfőnökség leirat útján tájékoztatta a kolostor lakóit, hogy a közösséget kénytelenek lesznek elhagyni, de a rendet nem. Sándor Szalvátor testvér így emlékezett vissza a felosztatás eseményére: „1950-ben (júl. 31., G. Zs.) éjfélkor jött az ÁVO és minden további nélkül teherautóra raktak minket: Varga Aurélt, Ádám Evarisztot és engem. Hajnali három órakor értünk Jászberénybe, még aznap reggel jött a rendőrség, és közölte

velünk, hogy a belügyminisztérium számunkra a jászberényi zárdát jelölte ki kényszertartózkodási helyként. Ezt követően minden éjszaka kijött ellenőrizni a rendőrkapitány, hogy nem hiányzik-e valaki közülünk. Majd egyik alkalommal felkínálta a lehetőséget, aki aláírja, hogy elhagyja a rendet, az a holnapi naptól szabad. Én aláírtam. Másnap elutaztam, hazamentem, de nem maradtam otthon. Visszamentem Szentkútra, itt találkoztam Agyuttal, aki ott maradt kántornak. Ő mondta, hogy Salgótarjában elvállalta a sekrestyési állást, arra kért, hogy menjek én is oda. El is mentem, felvettem a szolgálatot és ott dolgoztam. Közben Mihály atyát is odahelyezték, szépen megvoltunk ott, amíg ki nem raktak minket, merthogy ferencesek vagyunk.”

Az üresen maradt, államosított épületekben (kolostor, Mária-lak, búcsúsok menedékházai) megkezdődtek a leltározások, majd az ingóságok szétosztása különböző szervezetek számára.

A szerzetesrendek működési engedélyének megvonása után Szentkút lelkipásztori ellátását az Esztergomi Főegyházmegye vette át és látta el. Az Érseki Főhatóság még 1948. év végén Szentkutat önálló lelkészség rangjára emelte teljes plébániai jogkörrel, melynek feladata a kegyhely és az ide érkező zárandokok lelkipásztori ellátása volt. Az első időszak lelkipásztorai gyorsan váltották egymást, Áldási Amand ferences közvetlenül a rendtársaik elhurcolása után került ide. Ő nem sokáig teljesített itt szolgálatot, még 1950-ben egy fiatal lelkipásztor, Bednarik Dénes került Mátraverebély-Szentkútra, aki egy évet töltött a kegyhelyen. Mátraverebély-Szentkúton a ferencesek 1989. augusztus 13-án kezdték meg újbóli működésüket, Paskai László főpásztor pedig szeptember 1-jével adta vissza a kegyhelyet a ferences szerzeteseknek.

A nógrádi kolostorok felosztatásával kapcsolatos irodalmi források: Galcsik Zsolt: *A szerzetesrendek felosztatása Nógrád megyében* (1950). Dokumentumgyűjtemény. Bp., METEM, 1996. METEM Könyvek 14; Fr. Kálmán Peregrin OFM (összeáll.): *„Te meztelen Krisztus, hol hagytad az ingedet?” Ferencesek a felosztatás idején*. Bp., 2000.; Siptár Dániel (szerk.): *Mátraverebély-Szentkút története az írott források tükrében*. Mátraverebély-Szentkút, Fons Sacer, 2022. Galcsik Zsolt

50 év Szentkút vonzásában

BERTALAN TESTVÉRRE EMLÉKEZÜNK

Kálmán Bertalan kisebb testvér számos betegséget viselve, de hitét és reményét mindvégig megőrizve életének 70., szerzetességének 24. évében, 2025. március 19-én hunyt el.

Bertalan testvér 1956. február 10-én született Tapolcán. Alig egyévesen veszítette el édesapját a kommunista diktatúra agressziója miatt. E tragikus esemény után családja Tószegre költözött, ahol vallásos nagyszülei kétely nélküli hitében és a népi vallásosság egyszerűségével nőtt fel. Gyermek- és ifjúkorát is ebben a hívő közegben élte. Szolnokon szakközépiskolában tanult, ahol

szervetlenvegyianyag-gyártó szakmát szerzett. 1974-ben látogatott el először Szentkútra, ahol mély vallásossága tovább erősödött benne. 1999-ben kezdte meg jelöltségét Sümegen, majd Zalaegerszegen a Szűz Máriáról nevezett provinciában. 2000 augusztusában Szécsényben öltötte magára a kisebb testvérek habitusát, és 2001. szeptember 8-án tette le elsőfogadalmát. 2003 nyarán lektorrá

és akolitussá avatták. Örökfogadalmat 2004. szeptember 4-én tett Budapesten, a Ferenciek terén. Hűségese szívvvel vállalt temetési szertartásokat, litániákat, keresztutakat, búcsús virasztásokat és zarándoklatvezetést. Egész életét áthatotta a népi vallásosság, a Szent Szűz iránti mély tisztelet és szeretet, meghatározta lelki szolgálatának színét és mélységét. Bertalan testvér szándéka szerint a gyászszertartás a mátraverebély-szentkúti nemzeti kegyhelyen történt április 8-án. Hamvait a gyóntatóudvar bűnbánati kápolnájában helyezték örök nyugalomra.

Rendtársa, Komáromi Előd atya ezekkel a szavakkal vett végső búcsút tőle: „Sokszor megrendített vagy inkább megerősített, amikor sírni láttam. Ez egyre gyakoribb lett, ahogyan ment az idő. A szentgyónásokhoz, a búcsújáráshoz való viszonyának mélyülése valahogyan abba az irányba vitte, hogy még erősebben ragaszkodjon a keresztet értünk vállaló Jézushoz. Így ferencessége erősítette megszokott kereszténységét, de emelte őt emberségében is, amikor kereste a

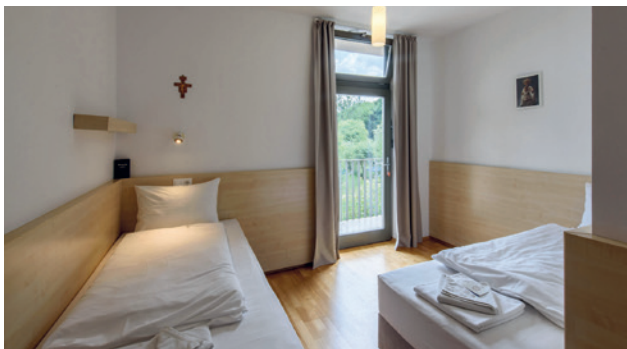
kiengesztelődést a legkülönbözőbb emberekkel: rokonokkal, ismerősökkel, rendtársakkal. (...)

Bertalan igazán testvérré tudott válni sokak számára, és mint testvér, tudta közelebb vinni sokakhoz a hitet, és vált szerethető emberré. (...)

Bertalan testvér fél évszázada járt először itt, Mátraverebély-Szentkúton. Erős kötődése ehhez a kegyhelyhez, pontosabban a szentkúti Szűzanyához arra indította, hogy végső nyugalmat is itt találjon. Ezért imádságainkban Máriát, a mi Édesanyánkat is megkérjük: Bertalan sokat hajszolt, sok betegséget és szenvedést átjárt szívét ölelje magához. Közülünk úgyis Ő tudja legjobban, milyen ragaszkodó szeretettel kérte mindig az anyai pártfogást, kérte mindig a közbenjárást mindenféle bajban vagy nehézségben. A számtalan helyről, ahol életében megfordult, valahogyan mindig ide, Szentkútra vágyott vissza, ez a hely lett számára az igazi kapcsolódás a mennyek országával...”

Kedves Ilona

Fedezze fel Szentkút és környéke kincseit!

Szálláslehetőségek

A szálláslehetőségek széles választéka minden igényt kielégít. A Zarándokházban 27, fürdőszobával felszerelt, egy- és kétágyas hotelkategóriájú szoba áll rendelkezésre. A nagyobb csoportok számára a Zarándokszállás az ideális választás, ahol 7 darab hatágyas, 2 darab tizenegy ágyas és 1 db tizenegy ágyas szoba található. A Zarándokszállás blokkjaiban saját teakonyha és közös zuhanyzók, mosdók biztosítják az önellátás lehetőségét. Az apartmanparkban 15 modern, két hálószobás, saját konyhával és fürdővel felszerelt ház várja a vendégeket. A kegyhely területén két biztonságos, modern játszótér, rekortán burkolatú sportpálya, beltéri játszószoza és kültéri foglalkoztató biztosítja a szórakozást. A kegyhelyen két, technikával felszerelt terem áll rendelkezésre lelki gyakorlatok, előadások megtartására, valamint további két kisebb, technikai eszközökkel fel nem szerelt terem is elérhető.

Étterem

A Szent Jakab Étteremben hagyományos magyar ételek, vadspecialitások és vegetáriánus fogások közül választhatnak a látogatók. Csoportok számára többféle árkategóriában különféle menükínálatot tudunk biztosítani, szállóvendégeink pedig ugyancsak többféle ellátástípus közül tudnak választani.

Programlehetőségek

A programlehetőségek között szerepel a Szentkúti-patak völgyében tett séta, az erdei kanyon bejárása, a Szent László-hasadék felkeresése, ahol a legenda szerint a király lovának patkónyoma örök emléket hagyott. Érdeemes felkeresni az erdő mélyén található forráscsoportot és Magyarország egyik legnagyobb remetebarang-együttesét is. Tavasztól őszig Prakfalvi Péter geológus vezetett túrákat tart, amelyek során a környék természeti kincseit mutatja be. Ezenfelül vendégeink csatlakozhatnak a kegyhelyen élő ferences atyák naponta zajló liturgiáihoz, de akár külön programot is tudnak biztosítani.

Látnivalók

A kegyhelyen számos látnivaló várja a zarándokokat: a bazilika a híres Mária-kegyszoborral, a templom és kolostor közötti gyóntatóudvar, a csodatévő forrás (kegykút), a Lourdes-i barlang és a búcsúk idején több ezer embert befogadó, hatalmas szabadtéri oltártér. A környék is bővelkedik nevezetességekben. Hollókő ófalu az UNESCO világörökség része, a Mátra csúcsai – köztük a Kékestető és a Galyatető –, Parádfürdő és a Sás-tó könnyen megközelíthető. Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület ősszállományokat és megkövesedett erdőt rejt, míg a Cserhátban a bujái várrom, Szanda vára, a Bátor-hegyi kilátó és a Kazár környéki riolit-tufa-képződmények várják a látogatókat.

Áldott légy, Uram, minden emberért,
Ki szerelmedért másnak megbocsát,
És aki tűr gyötrelmet, nyavalyát.
Boldogok, kik tűrnek békességgel,
Mert Tőled nyernek majd, Fölséges, koronát.
Assisi Szent Ferenc